

ANKARA BÖLGESİ'NDE GEÇ JURA YAŞLI PELAJİK KARBONAT PLATFORM OLUŞUMU VE SEDİMANTOLOJİK ÖZELLİKLERİ

Arif Delikan^a

^aSelçuk Üniversitesi, Jeoloji Mühendisliği Bölümü, Konya

(adeli@selcuk.edu.tr)

ÖZ

Ankara bölgesinde Geç Jura yaşlı Pelajik Karbonat Platform (PCP) çökelleri Alacaatlı, Beytepe, Bağlum Kösrelik, Hasanoğlan ilçe ve köylerinde yüzlek vermektedir.

İnceleme alanındaki Jura istifi, Sinemuriyen-Torasiyen zaman aralığında Karakaya Kompleksi üzerinde sinsedimanter tektonizmanın etkisinde gelişen havzada çökelmiştir. Bu dönem içerisinde neptüniyen dayk, karstlaşma, yumuşak sediment deformasyonları, deniz tabanında eğilmeyi gösteren sedimanter yapılar ve sık yanal düşey fasiyes değişimleri gibi sinsedimanter tektonizmayı gösteren özellikler bulunmaktadır. Geç Toarsiyen-Kallovien zaman aralığında bölgede kırıntılı çökelimi gerçekleşmiştir. Kallovien sonrası meydana gelen yoğun tektonizma sonrası derinleşmenin yanı sıra açık denizdeki bazı alanlarda sığlaşma gerçekleşmiştir. Açık denizdeki sığ alanlarda depolanan istifin tabanını oluşturan kırıntılı çökellerde yoğun slump kıvrımları ve neptüniyen dayklar mevcuttur. Ammonitico rosso fasiyesi bu yumuşak sediment deformasyonunun üzerine gelmektedir. Oksfordiyen'de ortam giderek sığlaşarak tüm Ankara bölgesi Pelajik karbonat platformu konumuna gelmiştir. Bu platform üzerine çökelen sedimentler ya Erken-Geç Jura yaşlı havza çökelleri üzerine uyumlu yada hafif metamorfik kayalardan oluşan Geç Triyas yaşlı Karakaya Kompleksi üzerine açılı uyumsuzlukla gelmektedir.

PCP sedimentleri açık denizde oldukça sığ ve çalkantılı bir ortamda çökelmiştir. Çökellerin içerisinde hem bentik hemde pelajik fosiller bulunmaktadır. Ayrıca PCP kayaların içerisinde çekirdeğinde pelajik bir foraminifer (*Golobuligerina oxfordiana*) bulunduran oolitleri bulundurması en karakterisitik özelliğidir. Yaklaşık kalınlığı 6-25 metre arasında değişen bol ammonitli karbonatların üzerine keskin bir dokanak ile yoğun slump kıvrımlı, Apticuslu ve Radyoler'li pelajik karbonatlar tarafından uyumlu olarak örtülmektedir.

PCP çökelleri açık krem rengi, yumru plaket tabakalanması fosil içeriği ve kalınlığı ile Ankara bölgesinde anahtar bir düzey oluşturmaktadır. Ayrıca bu tür düzeylerin stratigrafik ilişkilerinin ortaya konulması hem bölgesel jeoloji hem de havzanın şekillenmesini kontrol eden faktörlerin belirlenmesinde önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ankara, PCP, ammonit, pelajik oolit, neptüniyen dayk

DEVELOPMENT OF LATE JURASSIC PELAGIC CARBONATE PLATFORM IN THE ANKARA REGION AND ITS SEDIMENTOLOGICAL CHARACTERISTICS

Arif Delikan^a

^aSelcuk University, Department of Geological Engineering, Konya

(adeli@selcuk.edu.tr)

ABSTRACT

Late Jurassic Pelagic carbonate platform sediments crops out at Alacaatlı, Beytepe, Bağlum Köşrelik and Hasanoğlan in Ankara region.

The Jurassic sequence was deposited in a basin formed on the Karakaya Complex as a result of synsedimentary tectonism during Sinemurian-Toarsian. There are several signs of syn-sedimentary tectonism, such as neptunian dykes, karstification, soft sediment deformation structure and frequent lateral facies changes. During Late Toarcian-Callovian period, terrigenous sediments were deposited in the area. Heavy tectonic activities following Callovian caused deepening of the basin as well as shallowing in same parts on the offshore. Sediments at the base of the sequence of shallow part of offshore contain slump structures and neptunian dykes. The Ammonitico rosso facies comes on the sediments having plenty of soft sediment deformation structures. During Oxfordian, basin gradually shallowed and, Ankara region as a whole became a pelagic carbonate platform. Sediments deposited on this platform rests either conformably on the Early-Late Jurassic sediments or on the Late Jurassic Karakaya Complex with angular unconformity.

PCP sediments were deposited in a very shallow and turbulent environment at offshore. It comprises both benthic and pelagic fossils. Oolites having foraminifera in the nuclei are the most important characteristics of the PCP sediments. Apticus- and radiolarian-bearing carbonates cover conformably the 6-25 meter thick carbonate having plenty ammonites.

PCP sediments with their cream color, nodular plate bedding, fossil content and thickness occur as key level in Ankara region. Studying the stratigraphic relation of this kind sediment shed light to deciphering the factors controlling the shaping of a basin as well as the regional geology

Keywords: *Ankara, PCP, ammonite, pelagic oolite, neptunian dyke*